

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde on vilayetimizi ve tüm ülkemizi derinden etkileyen, son yılların en büyük deprem felaketi yaşanmıştır. Çok sayıda canımızı kaybettiğimiz, binlerce yaralımızın olduğu bu felaket, sadece afetin gerçekleştiği illerimizi değil, tüm ülkemizi derinden etkilemiştir. Yaşadığımız deprem felaketi, bundan önce yaşanan deprem ve diğer tabii afetlerden ders alınmadığını acı bir şekilde göstermiştir. Deprem bölgesinde vatandaşlarımızın başta barınma ve ısınma olmak üzere; hijyen, güvenlik, ilaç, doktor gibi çok önemli ihtiyaçları yeterince karşılanamamıştır. Bölgede hala çadır ihtiyacı giderilmiş durumda değildir. Bu çerçevede; deprem öncesinde alınması gerekli tedbirlerin alınmadığı gibi deprem sonrasında da arama-kurtarma çalışmalarında ve vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarını gidermede ne kadar geç kaldığını, görevli kurumlar arasında koordinasyonsuzluğu da maalesef anlaşılmış durumdadır. Tüm yaşanan olumsuzlukların üstüne Kızılay'ın bu afette verdiği kötü sınav ülke genelinde ayrıca infiale yol açmıştır. Bir deprem ülkesi olduğumuz gerçeğini bir an önce kabul etmek durumundayız. Kahramanmaraş ve Hatay merkezli deprem felaketinin sonuçlarının bu kadar ağır olmasının nedenlerini, alınması gereken tedbirleri, afet sonrası arama kurtarma çalışmalarında yaşanan aksaklıkların nedenleri ve yapılması gerekenleri bu konuda tüm sorumluların tespiti ile gerekli cezaları almalarının sağlanması hususunda TBMM de üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidir. Deprem bölgelerinin demografik yapısının ve güvenliğinin korunması, sağlam zeminleri belirleyip, planlayarak bölgenin dokusuna uygun yapılaşma gerçekleştirilmelidir. Bir daha böyle ağır kayıpların yaşanmaması için deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin belirlenmesi, afet sonrası yapılacakların tespiti, bu afetin sonuçlarının bu denli yıkıcı olmasında sorumluluğu olanların gereken cezaları almasının sağlanması ve araştırmanın sonuçlarının yüce Türk milleti ile paylaşılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca İYİ Parti Grubu adına meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Kahramanmaraş ve sonrasında Hatay merkezli yaşanan deprem felaketi binlerce canımızın kaybına, binlercesinin yaralanmasına yol açmıştır. Artçı sarsıntılar hala devam etmektedir. Tüm ülkemizi derinden etkileyen bu felakette binlerce bina yıkılmış, binlercesi oturulamaz hale gelmiştir. Can kaybı, yıkılan bina sayısı her gün giderek artmaktadır. Kayıp ya da ulaşamayan vatandaşlarımız ve özellikle çocuklarımızın varlığı vahim bir durumdur.

Deprem bölgesinde vatandaşlarımızın başta barınma ve hijyen, ilaç olmak üzere her türlü ihtiyacının karşılanamamış olması üzüntü vericidir. Arama kurtarma çalışmalarında, yardımların bölgeye ulaşmasında siyasi iktidar ziyadesiyle geç kalmıştır. Bu durum da can kaybının artmasına neden olmuştur. Tüm ülke elinde ne varsa deprem bölgesine yollamak için seferber olurken, çadırları bilabedel ve derhal bölgeye sevk etmesi gereken Kızılay'ın, STK'lara satması tüm ülkede infiale ve öfkeye neden olmuştur. Her felakette ısıtan battaniye, doyuran ana kucağı, kötü gün dostu olarak bildiğimiz Kızılay'ın içi boşaltılmış, adeta yozlaşmış bir çadır tüccarı haline dönüştürülmüştür.

Yaşanan felaket; afet yönetim politikalarının yetersizliğini, tabii afetlere hiç hazır olunmadığını, bu konuda görevli kurumlar arasındaki koordinasyonsuzluğu ve yetki çatışmalarını bize açıkça göstermiştir. Siyasi iktidarın bir afet politikası yoktur. 2019 yılında gerçekleştirilen deprem tatbikatının yaklaşan felaketin büyüklüğünü gözler önüne seren AFAD raporu dahi siyasi iktidarı tedbir almaya yöneltmemiştir. AFAD ve Kızılay gibi afetle mücadelede görevli kurumların liyakatli kadrolarla donatılması, tartışılır olmaktan çıkarılması gereklidir.

İmar barışı adı altında getirilen uygulamaların bu olumsuz sonuca katkısı göz ardı edilmemelidir. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve İmar Kanunu hükümlerinin ve Deprem Yönetmeliğinin harfiyen uygulanması ve denetlenmesi sağlanmalıdır. Bölgenin demografik yapısı, tarihi ve kültürel dokusu, tarımsal potansiyeli ve bitki örtüsü bilimin ışığında titizlikle korunmalıdır. Acele ve plansız uygulamalarla orman alanları, meralar, yapılaşma uğruna tahrip edilmemelidir. Bu alanda yapılacak yanlışların sorumluluğunun ağırlığı ve telafisinin olmayacağı unutulmamalıdır.

Felaketin ardından ihale dağıtma yarışı yaşanmamalıdır. Rant peşinde koşanlar engellenmelidir. Deprem için toplanan tüm gelirler bu bölgenin yeniden ve güvenli bir şekilde kurulmasına, depremden zarar gören vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına ayrılmalıdır.

Tüm ülke genelinde afet/acil toplanma merkezleri artırılmalıdır. Konteyner alanları belirlenmelidir. Bu alanların imara açılması uygulamasına derhal son verilmelidir. Hasarlı binaların tespiti en kısa sürede tamamlanmalı, depreme dayanıklı hale getirilmelidir.

Bölgede, salgın hastalıkların önlenmesi amacıyla tedbirlerin alınması, su ihtiyacının giderilmesi ve hijyen hala ihtiyaçların en başında yer almaktadır. Yaraların ancak, kamu - özel ayrımı yapmaksızın el birliği ile sarılacağı unutulmamalı ve ayrımcı dil kullanılmamalıdır. Önümüzde uzun ve meşakkatli bir yol vardır. Bu yolda ilk başta gençlerin eğitime sekte vurulması doğru olmamıştır. Yüz yüze eğitime en kısa sürede başlanmalıdır. Eğitime verilen zararın sonuçları da Ülkemizin geleceği açısından çok ağır olacaktır.

Deprem bölgesinde sürdürülebilir ekonomik ve sosyal tedbirlerin acilen alınması gerekmektedir. Kayıp çocuklarımızla ilgili toplumun kaygıları en kısa sürede giderilmelidir. Onlar bizlerin en kıymetli emanetleridir.

Bundan önce de TBMM deprem felaketlerini araştırmış, hazırlanan raporları görüşmüştür. Ancak, varılan sonuçların, önerilen tedbirlerin hayata geçirilmesi maalesef söz konusu olmamıştır. Böyle bir felaketi bir daha yaşamamak amacıyla konunun tüm yönleriyle araştırılması zorunludur. Ancak bu çalışmalar, söylenen sözler tutanaklarda, TBMM'nin raflarında kalmamalıdır

Siyasi iktidar yapılan çalışmalardan toplumu haberdar etmeli, hesap vermeli ve şeffaf olmalıdır. Toplumun kaygıları giderilmeye çalışılmalıdır. Olayın psikolojik boyutu oldukça ağırdır ve her türlü tedbirin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

6 Şubat'ta yaşadığımız depremin merkez üssü Kahramanmaraş, felaketin merkez üssü ise Beştepe olmuştur.

Ülkemizin deprem riski belli, neler yapılması gerektiği ise bilinmiyor; bilim insanları ikaz etmiş, Meclis araştırma komisyonları raporlar hazırlamıştır. Buna rağmen, neden depreme hazırlıksız yakalandık? Neden deprem sonrasında gerekli organizasyon yapılmadı? Neden müdahalede gecikildi? Kurulacak araştırma komisyonunun temel misyonu bu olmalıdır. Bu sorulara sağlıklı cevap bulamazsak önümüzde duran muhtemel İstanbul depreminin bir felakete dönüşmesi kaçınılmaz olacaktır.

TBMM olayı tüm boyutlarıyla araştırmalı, değerlendirilmeli ve gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmelidir.

Yukarıda arz edilen nedenlerle, bir daha böyle ağır kayıpların yaşanmaması için deprem felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin belirlenmesi, afet sonrası yapılacakların tespiti, bu afetin sonuçlarının bu denli yıkıcı olmasında sorumluluğu olanların gereken cezaları almasının sağlanması, çözüm önerilerinin belirlenmesi ve araştırmanın sonuçlarının yüce Türk milleti ile paylaşılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.